

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 345/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť PhDr. V. K., Š., zastúpeného advokátom JUDr. I. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 316/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PhDr. V. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2010 doručená sťažnosť PhDr. V. K., Š. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. I. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 316/2005.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti popisuje skutkový stav konania takto:

« 1) V právnej veci sp. zn. 33 Cb 178/95 (začatej žalobou zo dňa 31.5.1994) Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) vydal ako súd prvého stupňa dňa 29.7.2005 (po vyše 11-tich rokoch po začatí konania) rozsudok vo veci samej, ktorým návrh zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ podal dňa 28.9.2005 odvolanie.

...

2) Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací výzvou sp. zn. 4 Obo 316/2005 zo dňa 10.11.2005 sťažovateľovi vyrubil 600.000,- Sk súdnych poplatkov za odvolanie proti rozsudku vo veci sp. zn. 33 Cb 178/95.

...

3) Pretože sťažovateľ súdne poplatky nezaplatil, najvyšší súd uznesením č. k. 4 Obo 316/2005-502 zo dňa 30.1.2006 odvolacie konanie zastavil.

...

4) Voči uzneseniu č. k. 4 Obo 316/2005-502 sťažovateľ podal dňa 13.2.2006 odvolanie. Najvyšší súd odvolanie z 13.2.2006 svojvoľne vyhodnotil ako dovolanie a uznesením č. k. 1 Obdo V 102/2006-529 ho dňa 30.4.2007 odmietol.

...

5) Voči uzneseniu č. k. 1 Obdo V 102/2006-529 sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, ktorá Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) došla dňa 20.7.2007.

Nálezom č. k. I. ÚS 45/2009-54 ústavný súd dňa 27.1.2010 rozhodol, že uznesením sp. zn. 4 Obo 316/2005 z 30.1.2006 v spojení s uznesením sp. zn. 1 Obdo V 102/2006 z 30.4.2007 najvyšší súd porušil sťažovateľove základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“).

V bode dva výroku citovaného nálezu ústavný súd uznesenie najvyššieho súdu sp. zn,

1 Obdo V 102/2006 z 30.4.2007 v spojení s uznesením sp. zn. 4 Obo 316/2005 z 30.1.2006 zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Nález č. k. I. ÚS 45/2009-54 nadobudol právoplatnosť dňa 15.3.2010.

6) Napriek tomu, že konanie vo veci sp. zn. 4 Obo 316/2005 už trvá bezmála päť rokov (pričom konanie pred všeobecnými súdmi ako celok už trvá 16 rokov!), najvyšší súd ešte stále v ňom nevydal ústavne akceptovateľné, spravodlivé rozhodnutie.“

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ uvádza:

„Zo spisu veci sp. zn. 33 Cb 178/95 vyplýva, že toto konanie trvá presne 16 rokov. Z tohto času bola agenda veci na súde 1. stupňa v súčte 7 rokov a 10 mesiacov. Konanie na ústavnom súde vo veci sp. zn. I. ÚS 45/09 trvalo od 20.7.2007 až do dňa nadobudnutia právoplatnosti nálezú ústavného súdu, teda do 15.3.2010, t. j. 2 roky a 8 mesiacov. Po odpočítaní vyššie uvedených časov od celkovej dĺžky konania vyplýva, že súhrnný podiel najvyššieho súdu na celkovej dĺžke konania je ku dnešnému dňu 5 rokov a 6 mesiacov. To je čas, o ktorého posúdenie žiadame touto sťažnosťou. Je potrebné uviesť, že najvyšší súd nespôsobuje zbytočné preťahy len svojím nekonaním, ale i nekvalifikovanými, právne nejasnými rozhodnutiami, ktoré slúžia pre súd prvého stupňa ako alibistická zástera pre vynášanie ústavne neprijateľných rozhodnutí, ktoré je treba opakovane napádať všetkými prípustnými druhmi opravných prostriedkov.

Žiadame ústavný súd, aby rovnako, ako v porovnateľných veciach už v minulosti, i teraz vyhodnocoval zodpovednosť najvyššieho súdu vo vzťahu k dĺžke konania ako celku, pričom aby posudzoval všetky časové úseky ako jeden preťah. Je totiž významné, že akékoľvek čiastkové konania, ktoré sa dodnes uskutočnili na najvyššom súde sa dotýkajú tých istých občianskych práv a záväzkov sťažovateľa zo základného konania sp. zn. 33 Cb 178/95. Okolnosťou hodnou osobitného zreteľa je i skutočnosť, že vec nieje ani po 16-tich rokoch (!) právoplatne ukončená, pričom najvyšší súd v aktuálnom konaní sp. zn. 4 Obo 316/2005 nedokázal v procesné jasnej a jednoduchej otázke ešte ani dva mesiace po právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 45/09 vydať akékoľvek, tobôž ústavne akceptovateľné rozhodnutie.“

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ uvádza:

«Touto sťažnosťou žiadame, aby ústavný súd súčasne vyriekol i porušenie vyššie označených základných práv sťažovateľa. Vychádzame pritom z konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 66/03, I. ÚS 142/04). V rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 49/04 ústavný súd uviedol, že: „Vzhľadom na predmet konania doba tohto konania dosahujúca 12 rokov zasahuje samotnú podstatu a účel práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože poskytnutie reálnej súdnej ochrany účastníkovi konania nevyhnutne predpokladá jej poskytnutie v rozumnom čase zodpovedajúcom povahe práv, ktoré sú predmetom konania, a reálnym okolnostiam prejednávanej veci. Ústavný súd preto dospel k záveru, že v danom prípade došlo aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy“. Žiadame ústavný súd, aby tieto kritériá aplikoval aj pri posudzovaní našej ústavnej sťažnosti.»

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1) Základné právo PhDr. V. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 316/2005 porušené.

2) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 316/2005 sa prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3) PhDr. V. K. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 20.000,- € (slovom dvadsaťtisíc eur), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4) PhDr. V. K. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť mu na účet jeho právneho zástupcu JUDr. I. K. č.

2613100847/1100 vedený v Tatra banke, a. s., pobočke Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu práva nečinnosťou tohto orgánu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv v súvislosti s odvolacím konaním sp. zn. 4 Obo 316/2005, ktoré podľa jeho vyjadrenia trvá už takmer päť rokov (konanie pred všeobecnými súdmi ako celok už 6 rokov). Namieta, že najvyšší súd ešte stále nevydal v tomto odvolacom konaní ústavne akceptovateľné a spravodlivé rozhodnutie.

Zo sťažnosti, z priloženej dokumentácie a zo zistení na najvyššom súde vyplynulo, že vec vedená pod sp. zn. 4 Obo 316/2005 došla na najvyšší súd 28. októbra 2005. Najvyšší súd výzvou z 10. novembra 2005 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie, ktoré sťažovateľ nezaplatil, a preto najvyšší súd uznesením č. k. 4 Obo 346/2005-502 z 30. januára 2006 odvolacie konanie zastavil. Sťažovateľ podal 13. februára 2006 odvolanie, ktoré najvyšší súd vyhodnotil ako dovolanie a uznesením č. k. 1 Obdo V 102/2006-529 z 30. apríla 2007 ho odmietol. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť ústavnému súdu, ktorý o nej rozhodol 27. júna 2010 nálezom, ktorým vyslovil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 od. 1 dohovoru, zrušil uznesenie vydané v odvolacom, ako aj uznesenie vydané v dovolacom konaní. Nález nadobudol právoplatnosť 15. novembra 2010 a vec bola vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Z uvedeného vyplýva, že vec bola na najvyššom súde ako odvolacom súde od 28. októbra 2005 do marca 2006, t. j. cca 4 mesiace, a potom až po vrátení veci ústavným súdom najvyššiemu súdu ako odvolaciemu súdu, a to od marca 2010 dosiaľ. Znamená to, že v čase podania ďalšej sťažnosti ústavnému súdu 11. mája 2010 bola vec na odvolacom súde dva mesiace a do času rozhodovania ústavného súdu necelých sedem mesiacov.

Pokiaľ sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej by podanie oddelených sťažností na konanie v rôznych stupňoch vylúčilo nazeranie na dĺžku celkového konania, ústavný súd opätovne poukazuje na to, že pri rozhodovaní danej veci vychádzal zo svojej stabilizovanej judikatúry (napr. IV. ÚS 237/09), ktorá zodpovedá príslušnej zákonnej úprave (§ 50 ods. 1 a 2 v spojení s § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a podľa ktorej ústavný súd posudzuje zbytočné prietahy podľa toho, kde sa v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu vec nachádza, a či stav právnej neistoty sťažovateľa ešte môže trvať. Tento právny názor ústavného súdu akceptuje vo svojej judikatúre v zásade aj Európsky súd pre ľudské práva (pozri napr. rozhodnutie vo veci M. M. proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 16970/05).

Ústavný súd sumarizujúc svoje zistenia o doterajšej dĺžke konania na najvyššom súde ako odvolacom súde dospel k záveru, že neprichádza do úvahy, aby postup najvyššieho súdu v označenom odvolacom konaní signalizoval, aby po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ho mohol kvalifikovať ako taký, ktorý by mal za následok porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nemožno totižto konštatovať zbytočné prietahy, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní do 4 mesiacov, alebo keď bola vec vrátená najvyššiemu súdu ako odvolaciemu súdu na základe nálezu ústavného súdu, ktorý nadobudol právoplatnosť 15. marca 2010. Obdobie od 15. marca 2010 do doručenia sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu a ani do času rozhodovania súdu o tejto sťažnosti nesignalizuje možnosť vysloviť zbytočné prietahy v konaní a porušenie označených práv sťažovateľa po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. S ohľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti dospel k záveru, že je zjavne neopodstatnená, a preto ju aj v tejto časti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde z tohto dôvodu odmietol.

Sťažovateľ spájal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé prejednanie svojej záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s porušením svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé prejednanie svojej záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na absenciu možného zistenia zbytočných prietáhov v konaní odmietol aj túto časť sťažnosti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2010